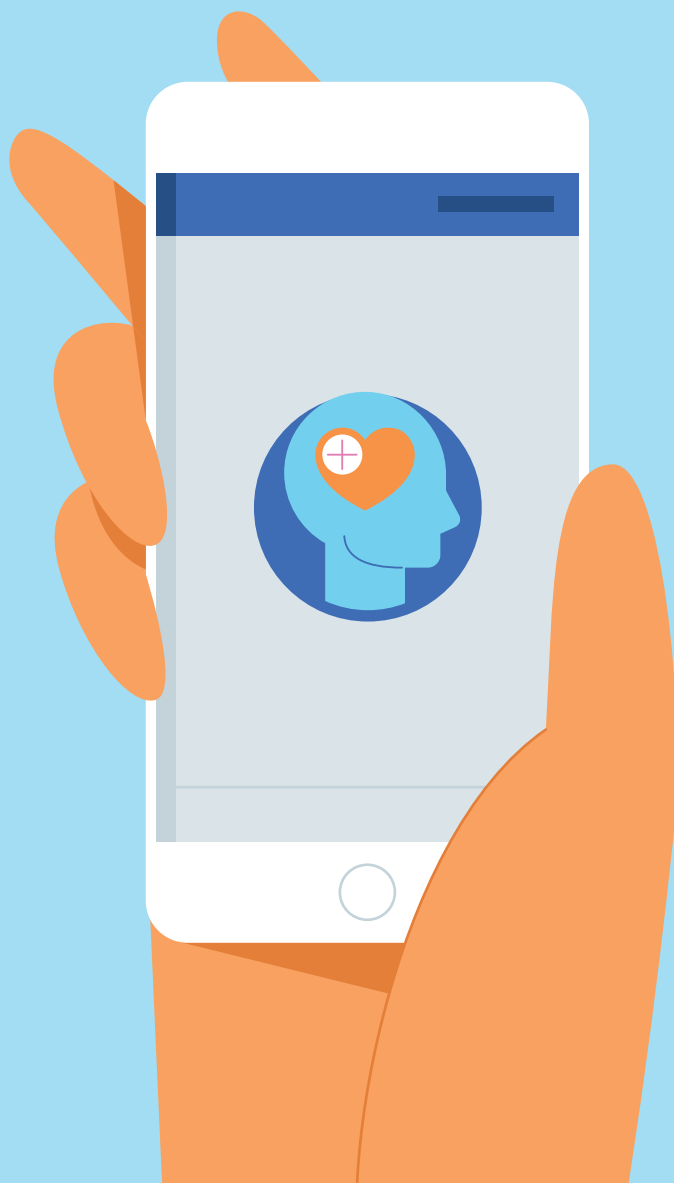

Цифрове благополуччя

ОСВІТНІ РЕСУРСИ

ЗМІСТ

▶	УРОК 1.	Репутація в мережі	2
<hr/>			
▶	УРОК 2.	Поширення інформації в соціальних мережах	11
<hr/>			
▶	УРОК 3.	Персональна інформація в мережі	16
<hr/>			
▶	УРОК 4.	Інша перспектива	18
<hr/>			
▶	УРОК 5.	Ким ви хочете бути?	23
<hr/>			
▶	УРОК 6.	Як відновити душевну рівновагу	26
<hr/>			
▶	УРОК 7.	Відчуття вдячності	28
<hr/>			

Репутація в мережі

МЕТА УРОКУ

Учні мають подумати, як загальнодоступна в мережі інформація допомагає іншим людям формувати думку про них. Вони визначають аудиторії для різних типів онлайн-спілкування, подумують, яка інформація має відобразитися, коли хтось шукає їх за ім'ям, і дізнаються про різні способи реагування на неприємний інтернет-контент про себе.

▶ ОСНОВНІ ЗАПИТАННЯ

- ▶ Як ви можете вплинути на думку інших людей про вас за допомогою інформації, розміщеної про вас у мережі?

▶ ВІК

- ▶ 13–18

▶ МАТЕРІАЛИ

- ▶ «Що вам слід зробити?» (роздатковий матеріал)
- ▶ «Що вам слід зробити?» (примірник роздаткового матеріалу для педагога)

▶ ПІДГОТОВКА

- ▶ Роздрукуйте матеріали для всіх учнів
- ▶ Для цього уроку учням знадобиться доступ до Інтернету

▶ КОМПЕТЕНЦІЯ ЗГІДНО З ISTE DIGCITCOMMIT

- ▶ ІНКЛЮЗИВНІСТЬ: Я готовий (готова) вислухати інших людей, визнаю право кожної людини на власну думку та виявляю повагу і співчуття під час спілкування з іншими людьми в Інтернеті.

ДОПОМІЖНІ МАТЕРІАЛИ

Відвідайте facebook.com/fbgetdigital, щоб отримати доступ до ресурсів для батьків і дітей, які можуть доповнити сьогоднішній урок із благополуччя.

Джерело: Цей контент, розміщений компанією Facebook, зараз включає навчальні ресурси, надані за проектом Youth and Media з наукового центру Berkman Klein Center for Internet & Society при Гарвардському університеті за ліцензією Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International. Ви можете використовувати (зокрема копіювати й компіювати) ці матеріали з комерційною або некомерційною метою, якщо вкажете проект Youth and Media як первинне джерело, дотримуватиметесь інших умов цієї ліцензії та поширюватимете похідні матеріали на таких самих умовах.

Хто знає ваші таємниці?

Частина 1

СЛОВО ПЕДАГОГА

Яка у вас є таємниця про себе? Зберігайте її лише у своїй пам'яті. Вам не доведеться ні з ким ділитися нею чи записувати її.

Тепер подумки дайте відповіді на ці запитання. Не промовляйте відповіді вголос і не записуйте їх.

1. Скільки людей у цьому приміщенні знають вашу таємницю?
2. Скільки людей у вашому оточенні знають вашу таємницю?
3. Скільки людей, з якими ви ніколи не зустрічалися особисто, знають вашу таємницю?

Уявіть, що вам потрібно записати цю таємницю на клаптику паперу й дати прочитати одній випадково вибраній людині з цієї групи. Дайте відповідь іще на кілька запитань. Знову відповідайте на них лише подумки, а не промовляючи відповідь уголос чи записуючи її. Через тиждень:

1. Скільки людей у цьому приміщенні знатиме вашу таємницю?
2. Скільки людей із вашого оточення знатиме вашу таємницю?
3. Скільки людей, з якими ви ніколи не зустрічалися особисто, знатиме вашу таємницю?

Частина 2

СЛОВО ПЕДАГОГА

Подумайте про людей, які, імовірно, дізнаються вашу таємницю чи іншу інформацію про вас, як про «аудиторію» цієї інформації.

Коли ви матимете краще відчуття аудиторії, вам буде легше визначити, яку інформацію буде зручно поширювати, а якою не слід ділитися з іншими. Аудиторія складається з особи або групи людей, які мають доступ до певної інформації.

Завдяки новим технологіям аудиторії зараз можуть рости дуже швидко. Через ці можливості швидкого росту аудиторії людям буває складно (а іноді й неможливо) знати чи обмежити аудиторію своєї онлайн-інформації й активності. Можливість швидкого росту аудиторій – це чудово, коли ви хочете поділитися своєю роботою з багатьма людьми, але це зовсім не добре, коли йдеться про відомості, які ви хочете залишити в таємниці.

На жаль, приватна інформація, особливо компроментуюча, часто викликає інтерес у людей, які її бачать, тому коли така інформація з'являється в мережі, може бути дуже складно контролювати аудиторію цього контенту.

Щоразу, коли ви ділитеся інформацією в мережі (навіть напряму з однією людиною, як-от у текстовому чи приватному повідомленні), ви маєте бути готові до того, що вона може поширитися за межі визначеної вами аудиторії.

Частина 3

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

- ▶ Хто належить до вашої цільової аудиторії, коли ви публікуєте оновлення статусу, світлину чи іншу інформацію в соціальних мережах?
- ▶ Чи залежить це від соціальної мережі? Або від контексту?

СЛОВО ПЕДАГОГА

Це залежить від ваших налаштувань конфіденційності, а також від вибраної вами соціальної мережі, однак ваша аудиторія може включати лише найближчих друзів/підписників/контакти чи всіх користувачів платформи соціальної мережі або всіх, хто шукає вас в Інтернеті. Однак, незалежно від аудиторії, інформацію можна скопіювати й опублікувати в іншому місці, можна сфотографувати контент чи зробити знімок екрана, а також інформацією можуть поділитися в особистій розмові або в бесіді в мережі.

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

- ▶ Яка ваша цільова аудиторія, коли ви додаєте коментар у соціальній мережі?
- ▶ Яка ваша цільова аудиторія, коли ви, наприклад, публікуєте допис у життєписі іншого користувача Facebook або додаєте контент до облікового запису соціальної мережі іншої особи (як-от коментуєте світлини цієї особи, позначаєте її в дописі чи на світлині)?

СЛОВО ПЕДАГОГА

Це залежатиме від налаштувань конфіденційності – ваших та цієї особи, однак часто контент зможуть бачити друзі/підписники/контакти, серед яких будуть люди, яких ви не знаєте (наприклад, члени родини цієї особи, адміністратори чи шкільні вчителі).

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

- ▶ Хто ваша цільова аудиторія, коли ви надсилаєте повідомлення (наприклад, текстове повідомлення, електронний лист, приватне повідомлення/повідомлення Direct у соціальній мережі)?

СЛОВО ПЕДАГОГА

Ваша аудиторія – це особа, якій ви надсилаєте повідомлення, однак будьте обережні, тому що інші люди також можуть побачити його.

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

- ▶ Як ваше повідомлення зможуть побачити інші люди?
- ▶ Можливі способи: зробити світлину або знімок екрана, переадресувати повідомлення або показати його на екрані телефона іншій людині.

- ▶ У яких випадках охоплення ширшої аудиторії може бути корисним?
 - ▶ Можливі приклади: сподівання, що повідомлення потрапить до ширшої аудиторії, мобілізація людей, підвищення обізнаності.
- ▶ З якими неприємними наслідками ви можете зіткнутися, якщо ваше повідомлення побачить більше людей, ніж ви хотіли?
 - ▶ Це може зашкодити вашій репутації або призвести до незручностей.
- ▶ У яких ситуаціях добра репутація в мережі може бути важлива?
 - ▶ Можливі приклади: якщо ви хочете вступити до школи, коледжу чи університету, влаштуватися на роботу або завести нових друзів.

Дослідження своєї репутації

Частина 1

РОБОТА В КЛАСІ

Учитель вибирає публічну особу (наприклад, серед музикантів, кіноакторів, телеведучих, політиків, керівників компаній), яку добре знають учні. Виконайте пошук за її іменем у Google або в іншій пошуковій онлайн-системі та разом з учнями розгляньте кілька отриманих результатів (скористайтеся проектором, щоб показати результати на екрані). Також перегляньте профілі цієї публічної особи в соціальних мережах. Після кількох хвилин збору інформації попросіть двох учнів розіграти можливу зустріч публічної особи та її прихильника.

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

- ▶ Як він/вона почувається, зустрівши когось, хто багато про нього/неї знає?
- ▶ Як він/вона почуватиметься, якщо ця інформація буде хибною?
- ▶ Скільки людей можуть отримати доступ до цієї інформації?
- ▶ Як він/вона може контролювати наявну в мережі інформацію про себе?

Частина 2

СЛОВО ПЕДАГОГА

Люди, з якими ви знайомитиметесь, використовуватимуть пошукові системи, щоб отримати більше інформації про вас. Усе, що вони знайдуть, матиме вплив на їхню думку про вас. Якщо ви хочете мати змогу контролювати те, як люди сприймають вас, вам слід знати, яку інформацію про вас, вони, імовірно, дізнаються.

До таких людей належать майбутні роботодавці та члени приймальних комісій шкіл/коледжів/університетів. Члени приймальних комісій можуть не повідомляти абітурієнтам, що шукали їх в Інтернеті та/чи використовували інформацію з мережі для прийняття рішення щодо їх прийому.

Частина 3

РОБОТА В КЛАСІ

Попросіть учнів розділитись на пари.

СЛОВО ПЕДАГОГА

Проведіть колективне обговорення й назвіть три речі, які б ви хотіли бачити в результатах пошуку Google/в Інтернеті за вашим іменем. Як ви вважаєте, наскільки ймовірно, що ці відомості дійсно з'являться в результатах пошуку?

Поділіться своєю думкою з партнером.

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

- ▶ Які результати у вас і вашого партнера?
- ▶ Підніміть руку, якщо ви раніше шукали своє ім'я в мережі або в пошуковій системі Google. Що ви знайшли? Які світлини знайшлися? Чи вдалося знайти інформацію про себе? Чи є у світі ще люди з таким самим ім'ям, що й у вас?
 - ▶ Якщо учень має поширене ім'я, попросіть його додати певні відомості до свого пошуку, як-от назву рідного міста чи школи.

Можна також попросити учнів виконати пошук за своїми іменами в мережі або в пошуковій системі Google, якщо у приміщенні є комп'ютери або мобільні пристрої з доступом до Інтернету.

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

Під час пошуку за своїм іменем у мережі чи Google, дайте відповідь на такі три питання:

- ▶ Які перші кілька результатів?
- ▶ Вам подобається ця інформація?
- ▶ Як інші результати характеризують вас як людину? Як учня? Як співробітника?

Яке враження про вас може отримати людина, яка не знає вас, побачивши ці результати? Яке враження вона може отримати, якщо перейде за посиланнями в кількох перших результатах і прочитає наведену там інформацію?

Реагування на складну інформацію

РОБОТА В КЛАСІ

Видайте учасникам роздатковий матеріал до вправи «Що вам слід зробити?». Попросіть учнів розділитись на пари. Попросіть учнів обговорити сценарії, наведені на робочих аркушах, і запропонувати по два підходи/рішення до кожного сценарію, а також обдумати можливі наслідки своїх дій. Дайте їм на це завдання 15 хвилин.

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

- ▶ Що слід робити, коли хтось публікує про вас контент, який вам не подобається та/або який ви вважаєте неприйнятним у цьому контексті?
- ▶ Про що слід подумати, перш ніж публікувати контент, що стосується іншої людини?

Реагування на негативну інформацію

Частина 1

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

- ▶ Чи можна щось зробити, якщо під час пошуку в мережі за своїм іменем (наприклад, у пошуковій системі чи соціальній мережі) ви знайшли негативну інформацію про себе?
- ▶ Назвіть приклади контенту, який ви не хотіли б показувати іншим.

Частина 2

СЛОВО ПЕДАГОГА

Залежно від контексту й типу інформації, можливі різні підходи до того, як реагувати на виявлення в мережі інформації про себе, яка вам не подобається.

Один із таких підходів – навести «протилежні аргументи», тобто привернути увагу до позитивних розповідей про себе (або збільшити їх видимість), створюючи контент, що показує вас у позитивному світлі, і керуючи ним. Наприклад, для цього можна представити себе в соціальній мережі (якщо доречно), почати вести блог чи зареєструвати власний сайт.

Другий підхід передбачає різні заходи для видалення негативного контенту. Наведемо приклад.

1. Якщо ви бачите контент, який вам не подобається (як-от ваша світлина), ви можете спробувати зв'язатися безпосередньо з особою, яка його опублікувала (через соціальну мережу та/або додатки для обміну повідомленнями), і попросити її видалити такий контент.
2. На багатьох платформах передбачено інструменти, які дають змогу поскаржитися на докучливу або нецікаву інформацію (наприклад, світлини, відео, текстові дописи), яка представляє вас у невивідному світлі, на недопустимий (наприклад, образливий, жорстокий або заборонений) контент, а також на підозрілий контент, схожий на шахрайський. Після цього платформа перевіряє такий вміст на дотримання власних умов надання послуг і правил спільноти.
3. У певних ситуаціях ви можете мати засоби правового захисту та змогу подати позов, залежно від юрисдикції та чинного законодавства (наприклад, у деяких випадках порушення приватності чи неправдивих тверджень, які шкодять репутації особи).
4. У деяких країнах діють закони, які вимагають, щоб платформи видаляли певні типи незаконного контенту після сповіщення про нього (наприклад, Закон про захист соціальних мереж у Німеччині).
5. Також візьміть до уваги, що іноді спроба приховати/видалити/виправити контент може ненавмисно привернути до нього ще більшу увагу.

Частина 3

СЛОВО ПЕДАГОГА

Крім того, користувачі, які проживають у країнах Європейського Союзу (ЄС) мають законне «право на видалення персональних даних», яке відоме як «право бути забутими» (воно застосовується, навіть коли такі особи подорожують або проживають за межами ЄС). Відповідно до цього права, як зазначено в Загальному регламенті захисту даних (General Data Protection Regulation, «GDPR»), користувачі з ЄС можуть просити «контролерів даних» видалити певні типи інформації про них. (Контролери даних – це компанії, люди, урядові установи й інші особи, що приймають рішення про способи обробки інформації про вас.)

Існує шість причин, через які користувачі з ЄС можуть попросити видалити інформацію про себе. Кожна з них охоплює низку обставин. Наприклад, одна з причин для подання запиту на видалення даних полягає в тому, що інформацію було зібрано про «дитину», котра згодом вирішує, що ризик поширення цієї інформації є завеликим. Ця причина дуже загальна. Імовірно, може бути безліч причин, через які двадцятип'ятирічна особа може вирішити видалити інформацію, яку поширила в шістнадцять років!

Тому право на видалення персональних даних має також важливі обмеження. Існує п'ять причин, через які в запиті на видалення персональних даних може бути відмовлено. Як і причин для запиту на видалення, причин для відмови може бути багато; вони охоплюють різні типи ситуацій. За кілька хвилин ми детальніше поговоримо про ще одну важливу причину відмови – захист прав на свободу висловлювання.

Регламент GDPR набув чинності 25 травня 2018 року. Що більше часу мине з дня набуття чинності GDPR, то більше ми дізнаватимемося про те, як люди в ЄС користуються своїм правом на видалення та як компанії, урядові установи й інші особи реагують на такі запити.

Завдання

ЗАВДАННЯ

Варіант 1 – для учнів віком від 13 до 15 років.

СЛОВО ПЕДАГОГА

Ми обговорили те, як загальнодоступна інформація в Інтернеті допомагає скласти думку про інших людей. Тепер спробуймо застосувати отримані знання.

Упродовж наступних 30 хвилин індивідуально виконайте таку вправу:

1. Виберіть публічну особу (наприклад, серед музикантів, кіноакторів, телеведучих, політиків, керівників компаній тощо).
2. Пошукайте в мережі загальнодоступну інформацію про цю людину та стисло запишіть, як це допомогло вам скласти думку про неї.
3. Які чотири поради ви могли б дати цій людині для покращення її репутації в мережі? Можливо, певний контент краще було б поширювати інакше (наприклад, змінити налаштування конфіденційності, змінити аудиторію, змінити сам контент) або взагалі закрити до нього доступ (наприклад, видалити або прибрати)?

Дайте учням 30 хвилин на виконання цього завдання.

Цей контент, розміщений компанією Facebook, зараз включає навчальні ресурси, надані за проектом Youth and Media з наукового центру Berkman Klein Center for Internet & Society при Гарвардському університеті за ліцензією Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International. Ви можете використовувати (зокрема копіювати й компіювати) ці матеріали з комерційною або некомерційною метою, якщо вкажете проект Youth and Media як первинне джерело, дотримуватиметесь інших умов цієї ліцензії та поширюватимете похідні матеріали на таких самих умовах.

Що вам слід зробити?

Напишіть відповідь на кожне запитання у відповідному полі. Пам'ятайте, що неправильних відповідей немає. Добре подумайте над запитаннями й висловіть свою власну думку.

СИТУАЦІЯ 1

Софія сильно посварилася зі своїм найкращим другом Назаром. Після цього вона написала досить злий допис про Назара в соціальній мережі. Пізніше Назар надіслав їй повідомлення, і вони помирилися, але її допис досі лишається в мережі.

▶ Що могло б статися?

▶ Що слід зробити Софії? Що слід зробити Назару?

▶ Чи можете ви навести приклад такої ситуації з реального життя?

Продовження >

СИТУАЦІЯ 2

Давид із друзями пустували, і він зробив смішні знімки, які опублікував у соціальній мережі. Він додав хештеги, що могли здатися грубими та нечемними, але для його друзів це були зрозумілі жарти. Наступного дня інша його подруга Катерина підійшла до нього у школі та сказала, що хештеги під його світлиною насправді є образливими й сексистськими (сексизм – це упередження чи дискримінація на основі статі, особливо щодо жінок).

▶ Що могло б статися?

▶ Що має зробити Давид? Що ще може зробити Катерина?

▶ Що сталося б, якби Катерина почала сперечатися з Давидом у мережі замість того, щоб поговорити особисто?

▶ Чи можете ви навести приклад такої ситуації з реального життя?

▶ Що сталося б, якби Катерина звинуватила його в знуцанні? Як, на вашу думку, звинувачення в знуцанні може вплинути на репутацію Давида в майбутньому?

СИТУАЦІЯ 3

У соціальній мережі Мар'яна побачила, що дівчина з її школи, Оксана, зробила її світлину й опублікувала в мережі з підписом «Ха-ха #такенеможнаносити» (висміюючи її одяг). Звісно, Мар'яна дуже засмутилася.

▶ Що могло би статись?

▶ Що слід зробити Оксані? Що слід зробити Мар'яні?

Що вам слід зробити?

ПРИМІРНИК ДЛЯ ПЕДАГОГА

Напишіть відповідь на кожне запитання у відповідному полі. Пам'ятайте, що неправильних відповідей немає. Добре подумайте над запитаннями й висловіть свою власну думку.

СИТУАЦІЯ 1

Софія сильно посварилася зі своїм найкращим другом Назаром. Після цього вона написала досить злий допис про Назара в соціальній мережі. Пізніше Назар надіслав їй повідомлення, і вони помирилися, але її допис досі лишається в мережі.

▶ Що могло б статися?

▶ Що слід зробити Софії? Що слід зробити Назару?

- ▶ Приклади. Хтось міг побачити допис і поскаржитися на Софію за агресивну поведінку чи неправильно зрозуміти її стосунки з Назаром. Цей допис може досі ображати Назара. Софії варто видалити цей допис.
- ▶ Чи можете ви навести приклад такої ситуації з реального життя?
 - ▶ Учні мають згадати схожі приклади із власного життя. Зауважте, що учням може бути незручно ділитися власним досвідом. Запропонуйте їм згадати ситуації, які траплялися з їхніми друзями чи знайомими (а не з ними самими).

Продовження >

СИТУАЦІЯ 2

Давид із друзями пустували, і він зробив смішні знімки, які опублікував у соціальній мережі. Він додав хештеги, що могли здатися грубими та нечемними, але для його друзів це були зрозумілі жарти. Наступного дня інша його подруга Катерина підійшла до нього у школі та сказала, що хештеги під його світлиною насправді є образливими й сексистськими (сексизм – це упередження чи дискримінація на основі статі, особливо щодо жінок).

▶ Що могло б статися?

▶ Що має зробити Давид? Що ще може зробити Катерина?

- ▶ Давиду слід попросити вибачення чи пояснити ситуацію. Учні повинні подумати про те, що їхні дії можуть сприйматись іншими людьми не так, як очікувалося, але це не означає, що почуття інших людей якісь неправильні.
- ▶ Що сталося б, якби Катерина почала сперечатися з Давидом у мережі замість того, щоб поговорити особисто?
 - ▶ Якби Катерина почала сперечатися з Давидом у мережі, інші могли б долучитися до дискусії та пояснити зміст жартів або пояснити, чому підписи були образливими. На цьому конфлікт могло бути вирішено, або ж навпаки, це могло б призвести до ширшої дискусії в мережі. Якби Катерина написала Давиду про це в онлайн-повідомленні, то він зміг би обговорити це з нею та відредагувати свій допис, якби їй вдалося переконати його в тому, що допис образливий.

СИТУАЦІЯ 3

У соціальній мережі Мар'яна побачила, що дівчина з її школи, Оксана, зробила її світлину й опублікувала в мережі з підписом «Ха-ха #такенеможнаносити» (висміюючи її одяг). Звісно, Мар'яна дуже засмутилася.

▶ Що могло би статись?

▶ Що слід зробити Оксани? Що слід зробити Мар'яні?

- ▶ Мар'яна має поговорити з Оксаною про її образливу поведінку. Мар'яна також може надіслати в соціальній мережі скаргу на допис Оксани або звернутися до когось із дорослих (наприклад, батьків/опікунів, учителів або шкільної адміністрації).

Поширення інформації в соціальних мережах

МЕТА УРОКУ

Учні розглянуть питання конфіденційності: як вони надають доступ до інформації та спілкуються з іншими користувачами в Інтернеті, особливо в соціальних мережах. Вони зможуть пояснити компроміси в конфіденційності в контексті соціальних мереж і навчитись ефективно використовувати налаштування конфіденційності в мережі.

▶ ОСНОВНІ ЗАПИТАННЯ

- ▶ Яким є потенційне охоплення контенту, який ви публікуєте в соціальних мережах?

▶ ВІК

- ▶ 13–18

▶ ПІДГОТОВКА

- ▶ Наклейте знаки «ПОГОДЖУЮСЯ» та «НЕ ПОГОДЖУЮСЯ» з протилежних сторін класу
- ▶ Підготуйте вірусний медіакліп, актуальний для вашої спільноти

▶ КОМПЕТЕНЦІЯ ЗГІДНО З ISTE DIGITCOMMIT

- ▶ ІНКЛЮЗИВНІСТЬ: Я готовий (готова) вислухати інших людей, визнаю право кожної людини на власну думку та виявляю повагу і співчуття під час спілкування з іншими людьми в Інтернеті.
- ▶ ПИЛЬНІСТЬ: Я несу відповідальність за свої дії в мережі та знаю, як захистити себе й інших.

ДОПОМІЖНІ МАТЕРІАЛИ

Відвідайте facebook.com/fbgetdigital, щоб отримати доступ до ресурсів для батьків і дітей, які можуть доповнити сьогоднішній урок із благополуччя.

Джерело: Цей контент, розміщений компанією Facebook, зараз включає навчальні ресурси, надані за проектом Youth and Media з наукового центру Berkman Klein Center for Internet & Society при Гарвардському університеті за ліцензією Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International. Ви можете використовувати (зокрема копіювати й компіювати) ці матеріали з комерційною або некомерційною метою, якщо вкажете проект Youth and Media як первинне джерело, дотримуватиметесь інших умов цієї ліцензії та поширюватимете похідні матеріали на таких самих умовах.

Використання соціальних мереж

Перш ніж перейти до цього завдання, наклейте знаки «ПОГОДЖУЮСЯ» та «НЕ ПОГОДЖУЮСЯ» з протилежних сторін класу.

СЛОВО ПЕДАГОГА

Скажіть учням, що після того, як ви прочитаєте кожне твердження, вони мають стати біля однієї зі сторін, залежно від своєї думки. Учні також можуть стати між двома знаками, якщо вони вагаються.

РОБОТА В КЛАСІ

У паузах між твердженнями попросіть учнів пояснити свою позицію. Залучіть усю групу до короткого обговорення на кожну тему.

СЛОВО ПЕДАГОГА

Зараз я зачитаю твердження. Якщо ви повністю згодні з ним, перейдіть до знака «ПОГОДЖУЮСЯ». Якщо ви повністю не згодні, перейдіть до знака «НЕ ПОГОДЖУЮСЯ». Якщо ви не впевнені або погоджуєтесь чи не погоджуєтесь частково, виберіть позицію між знаками, яка відображає вашу думку.

- ▶ У мене є обліковий запис у соціальній мережі, такий як Facebook, Twitter, Snapchat або Instagram.
- ▶ Я щодня користуюся соціальними мережами.
- ▶ Мій профіль у соціальній мережі, яку я використовую найчастіше, загальнодоступний.
- ▶ На різних платформах соціальних мереж у мене різні друзі/читачі/контакти, тобто різна аудиторія.
- ▶ Моє покоління інакше сприймає інформацію, поширену в соціальних мережах, ніж дорослі.
- ▶ Я використовую різні платформи соціальних мереж для публікації різних типів контенту.

Ставлення до запитів на дружбу

Частина 1

СЛОВО ПЕДАГОГА

Платформа соціальної мережі – це онлайн-платформа, за допомогою якої ви можете зв'язуватися з людьми та спілкуватися з ними.

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

- ▶ Про які платформи соціальних мереж ви чули?

Частина 2

Перш ніж перейти до наступного завдання, наклейте знаки «ПОГОДЖУЮСЯ» та «НЕ ПОГОДЖУЮСЯ» з протилежних сторін класу.

РОБОТА В КЛАСІ

Скажіть учням, що після того, як ви прочитаєте кожне твердження, вони мають стати біля однієї зі сторін, залежно від своєї думки. Учні також можуть стати між двома знаками, якщо вони вагаються.

У паузах між твердженнями залучіть групу до коротких обговорень, використовуючи запитання під кожним твердженням.

СЛОВО ПЕДАГОГА

Зараз я зачитаю твердження. Якщо ви повністю згодні з ним, перейдіть до знака «ПОГОДЖУЮСЯ». Якщо ви повністю не згодні, перейдіть до знака «НЕ ПОГОДЖУЮСЯ». Якщо ви не впевнені або погоджуєтесь чи не погоджуєтесь частково, виберіть позицію між знаками, яка відображає вашу думку.

Виконуючи це завдання, думайте про обліковий запис соціальної мережі, який ви використовуєте найчастіше.

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

Мій профіль у соціальній мережі є загальнодоступним.

- ▶ Чи впливає це на ваші дописи в мережі? Чому? Якщо ні, то чому?

Мій профіль у соціальній мережі можуть бачити мої друзі та люди, яких я добре знаю.

- ▶ Чому ви так вирішили?
- ▶ Чи будуть ваші дописи іншими, якщо їх бачитимуть усі? Наскільки іншими?

У мене є друзі, читачі, контакти в соціальних мережах, яких я ніколи не бачив (не бачила) в реальному житті.

- ▶ Чому ви додали цю людину в друзі або контакти? Чому ви стежите за цією людиною? Ви зустрічали цю людину в Інтернеті? Чи взагалі не зустрічали?
- ▶ Як би ви описали ваші стосунки?
- ▶ Якщо ви спілкуєтесь тільки в Інтернеті, чи впливає це на ваш спосіб спілкування? Назвіть переваги такого спілкування. Назвіть можливі недоліки.

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

Я приймаю всі запити на дружбу/додаю в контакти всіх охочих.

- ▶ Назвіть переваги такого підходу. Назвіть можливі недоліки.
- ▶ Чи мають запити на дружбу/додавання в контакти значення з точки зору вашої конфіденційності? Якщо так, то як саме? Якщо ні, то чому?

Коли я знайомлюся з новими людьми, я надсилаю їм запит на дружбу/додавання в контакти.

- ▶ Чому це хороша/погана ідея?

Я видалив (видалила) друзів/читачів/контакти.

- ▶ Чому ви так вирішили?

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

У соціальній мережі мої батьки/опікуни або вчителі належать до моїх друзів/читачів/контактів.

- ▶ Чи впливає це на ваші дописи?
- ▶ Ваші батьки чи вчителі коментують ваші дописи в мережі?
- ▶ Назвіть можливі переваги або недоліки дружби в соціальних мережах із батьками/опікунами або вчителями.

Деякий зміст мого профілю можуть бачити друзі моїх друзів, тобто люди, з якими я не маю безпосередніх зв'язків у соціальній мережі.

- ▶ Який саме?

Я переглянув (переглянула) та/або змінив (змінила) налаштування конфіденційності.

- ▶ Чому так або чому ні?
- ▶ Налаштування конфіденційності прості чи заплутані? Що можна зробити, щоб налаштування було простіше переглядати або змінювати?

Наскільки велика ваша мережа?

Частина 1

СЛОВО ПЕДАГОГА

Тепер поговоримо про потенційний обсяг вашої онлайн-аудиторії в соціальних мережах.

Контент (тобто світлина, відео, текстові дописи) може поширюватися двома основними шляхами. По-перше, ви можете поширювати контент для звичайної аудиторії, тобто лише своїх друзів, читачів або контактів; також аудиторія може включати друзів ваших друзів. По-друге, користувачі з вашої початкової аудиторії можуть поширювати цей контент серед власних друзів, читачів і знайомих.

Визначити початкову аудиторію нескладно. Але набагато складніше контролювати, для кого контент поширюватиметься далі.

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

- ▶ Припустимо, ви опублікували якийсь матеріал для своїх друзів, читачів і контактів, а вони в свою чергу поширили його серед власних друзів, читачів та контактів. Як гадаєте, скільки людей отримають доступ до цього контенту?

Частина 2

РОБОТА В КЛАСІ

Напишіть ці рівняння та результати на дошці.

СЛОВО ПЕДАГОГА

Давайте порахуємо. Наприклад, у вас двоє друзів, читачів чи контактів у соціальній мережі, а в кожного з них – по троє друзів, читачів чи контактів. Яка тоді максимальна кількість людей зможе побачити опублікований вами контент у цій мережі (деякі друзі, читачі й контакти можуть бути спільними)?

- ▶ **Відповідь:** $2 + 2 \times 3 = 8$

Якщо ж у вас десятеро друзів, читачів чи контактів у соціальній мережі, і в кожного з них – по десятеро друзів, читачів чи контактів, яка максимальна кількість людей зможе побачити опублікований вами контент у цій мережі?

- ▶ **Відповідь:** $10 + 10 \times 10 = 110$

Якщо у вас триста друзів, читачів чи контактів у соціальній мережі, і в кожного з них – по триста друзів, читачів чи контактів, яка максимальна кількість людей зможе побачити опублікований вами контент у цій мережі?

- ▶ **Відповідь:** $300 + 300 \times 300 = 90\,300$

СЛОВО ПЕДАГОГА

Для цих обчислень ми припустили, що ваша початкова аудиторія поширює контент серед власної початкової аудиторії й після цього контент далі не поширюється. Однак у багатьох випадках контент може поширюватися й за межами цих двох початкових аудиторій.

Частина 3

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

- ▶ Що ви відчуваєте, коли думаєте про можливість, що стільки, імовірно, незнайомих людей (ви можете знати деяких друзів своїх друзів) може легко дізнатися про те, що ви робите в Інтернеті? Назвіть переваги та недоліки такої можливості.
- ▶ Чому це важливо?
- ▶ Чи вплине це на ваше ставлення до можливості публікувати контент в Інтернеті? Чому так або чому ні?

Поширення інформації в мережі

Обговорення 1

СЛОВО ПЕДАГОГА

Ви можете ділитися контентом у мережі з цільовою аудиторією, але, коли ви надаєте до нього загальний доступ, він може привернути несподівану увагу.

Медя, опубліковані в мережі, можуть ставати «вірусними», тобто швидко поширюватися в соціальних мережах, інші користувачі можуть їх тиражувати та робити ремікс.

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

- ▶ Хтось може навести приклад «вірусного» медіавмісту?
 - ▶ Якщо ні, попросіть учнів навести приклади мемів, реміксів або популярних відео, які вони бачили чи якими ділилися зі своїми друзями.

РОБОТА В КЛАСІ

Покажіть нещодавній приклад, що відповідає вашому регіональному або місцевому контексту, щоб зміцнити концепцію.

Обговорення 2

СЛОВО ПЕДАГОГА

Вірусний медіавміст може бути хорошим, якщо ви хочете привернути увагу до своєї роботи. Проте небажана увага може призвести до переслідування та цькування в мережі. Приватне відео, поширене без вашого дозволу, може зашкодити вашій репутації.

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

- ▶ Яким чином контент, що стосується вас, може поширитися в Інтернеті за межами вашої цільової аудиторії, і як це може вплинути на вас або вашу репутацію?

Налаштування конфіденційності на платформах соціальних мереж

Частина 1

СЛОВО ПЕДАГОГА

Тепер, коли ми обговорили, чому небажано надавати загальний доступ до всіх своїх дій у мережі, поговоримо про те, як можна керувати конфіденційністю в Інтернеті.

Частина 2

РОБОТА В КЛАСІ

У паузах між запитаннями організуйте обговорення, використовуючи твердження під кожним запитанням.

СЛОВО ПЕДАГОГА

Чи є сенс мати різні налаштування конфіденційності для різних видів інформації?

- ▶ Різна інформація може мати різні рівні конфіденційності. Ви можете хотіти поділитися світлою свого обличчя, твітом про свої політичні чи релігійні переконання або історією створення кумедного відео з різними аудиторіями.

Що скажете про різні налаштування конфіденційності для різних людей? Наприклад, ваші батьки/опікуни та друзі бачать однаковий контент у вашому обліковому записі в соціальній мережі?

- ▶ Учні можуть не хотіти, щоб їхні родичи могли коментувати їхні дописи, але можуть хотіти, щоб на дописи реагували їхні друзі.

Чи хотіли б ви якось перевірити всі дописи, у яких вас позначили? Чому так або чому ні?

- ▶ Можливо, ви захочете видалити небажаний контент (наприклад, світліну з невдалою зачіскою або допис про вас, яким ви не хочете ділитися).

На певних платформах соціальних мереж, таких як Facebook, ви можете змінити свої налаштування таким чином, щоб контент міг відобразитися у вашому профілі лише після вашого схвалення. Вам подобається такий підхід? Чому так або чому ні?

- ▶ Приклади. Це дає змогу уникнути додавання небажаного контенту до вашого облікового запису соціальної мережі. Проте це не заважає особі, яка публікує контент, надати доступ до нього своїм друзям/читачам/контактам у своєму обліковому записі.

Чому деякі користувачі можуть хотіти обмежити можливу аудиторію? Можете навести приклади?

- ▶ Ви можете не хотіти, щоб незнайомі люди або люди, яких ви майже не знаєте, надсилали вам запити на дружбу, стежили за вами, зв'язувалися з вами в соціальній мережі чи надсилали вам небажані повідомлення.

Чи належать ваші батьки/опікуни до ваших друзів/читачів/контактів у соціальній мережі? А вчителі? А інші дорослі?

- ▶ Чи впливає це на тип контенту, який ви публікуєте, або на його рівень конфіденційності?

Чи мають ваші батьки/опікуни чи вчителі бути вашими друзями/читачами/контактами в соціальній мережі, щоби бачити ваш профіль?

- ▶ Учні мають подумати про те, чи їхні власні налаштування конфіденційності дають змогу широкому загалу бачити їхні профілі соціальних мереж. Допоможіть учням обдумати інші способи, що дають змогу батькам/опікунам чи вчителям бачити їхні профілі.

Що скажете про різні налаштування конфіденційності для різних платформ соціальних мереж? Ваш профіль Twitter публічний чи приватний? Скільки людей можуть бачити ваші розповіді в Snap?

Скільки людей можуть бачити вашу стрічку Instagram? Чи можуть інші дивитися ваші відео на YouTube? Чи можуть люди бачити ваші світлини у Facebook, окрім основної світлини?

- ▶ Якщо учні не знають відповідей, скажіть їм, що для цього є налаштування конфіденційності.

Ви пишете твіти під своїм реальним іменем чи псевдонімом? Чому?

- ▶ Учні можуть не хотіти повідомляти своє реальне ім'я широкому загалу. У такому випадку вони можуть використовувати псевдонім.

Частина 3

РОБОТА В КЛАСІ

Попросіть учнів розділитись на пари.

СЛОВО ПЕДАГОГА

Ми знаємо, що налаштування конфіденційності можуть здаватися дещо складними.

Кожна пара має кілька хвилин, щоб підготувати запитання або коментарі щодо налаштувань конфіденційності.

РОБОТА В КЛАСІ

Дайте учням 5 хвилин, щоб підготувати запитання або коментарі щодо налаштувань конфіденційності. Попросіть їх поділитися запитаннями з усією групою та дайте відповідь на кожне запитання. Попросіть інших учнів відповісти, перш ніж давати свою відповідь.

Якщо є комп'ютери або мобільні пристрої з доступом до Інтернету, покажіть, як керувати налаштуваннями конфіденційності в Інтернеті.

Завдання

СЛОВО ПЕДАГОГА

Тепер, коли ми поговорили про конфіденційність у соціальних мережах, поглибмо ці знання, розробивши посібник, який допоможе іншим користувачам дізнатися про те, що ви щойно дізналися.

Протягом наступних 30 хвилин кожен із вас має створити короткий посібник, який допоможе іншим:

1. Думати про аудиторію своїх дописів у соціальних мережах.
2. Замислюватися, який контент вони хочуть поширити для всіх, а який бажають залишити приватним і чому.
3. Зрозуміти, що, можливо, варто переглянути та/або змінити свої налаштування конфіденційності в соціальній мережі.
4. З'ясувати, як вони можуть установити різні налаштування конфіденційності для різного контенту та навіть це робити.

Посібник може бути в довільному форматі. Ви можете написати покроковий посібник, оформити його як «посібник користувача», додати зображення чи блок-схему або додати інші наочні матеріали, які, на вашу думку, допоможуть у навчанні. Будьте креативними! Обов'язково включіть у посібник такі елементи:

1. Покажіть читачам, як переглянути та змінити налаштування конфіденційності на платформі соціальної мережі.
2. Надайте відповідь на запитання про налаштування конфіденційності, яке, на вашу думку, є важливим, на основі попереднього обговорення у групі.

ЗАВДАННЯ

Заохочуйте учнів вибирати різні платформи, щоб разом охопити більше платформ. Дайте учням 30 хвилин на виконання цього завдання.

Персональна інформація в мережі

МЕТА УРОКУ

Учні зможуть визначити один тип особистої інформації, яким вони можуть керувати в мережі, одну форму інформації, яку вони не можуть повністю контролювати онлайн, а також один захід, якого вони можуть вжити щодо певного аспекту особистої інформації в мережі, який вони не контролюють напряму.

▶ ОСНОВНІ ЗАПИТАННЯ

- ▶ Наскільки ти контролюєш інформацію про себе, опубліковану в мережі?

▶ ВІК

- ▶ 13–18

▶ ПІДГОТОВКА

- ▶ Для цього уроку учням знадобиться доступ до Інтернету

▶ КОМПЕТЕНЦІЯ ЗГІДНО З ISTE DIGCITCOMMIT

- ▶ ІНКЛЮЗИВНІСТЬ: Я готовий (готова) вислухати інших людей, визнаю право кожної людини на власну думку та виявляю повагу і співчуття під час спілкування з іншими людьми в Інтернеті.
- ▶ ПИЛЬНІСТЬ: Я несу відповідальність за свої дії в мережі та знаю, як захистити себе й інших.

ДОПОМІЖНІ МАТЕРІАЛИ

Відвідайте facebook.com/fbgetdigital, щоб отримати доступ до ресурсів для батьків і дітей, які можуть доповнити сьогоднішній урок із благополуччя.

Джерело: Цей контент, розміщений компанією Facebook, зараз включає навчальні ресурси, надані за проектом Youth and Media з наукового центру Berkman Klein Center for Internet & Society при Гарвардському університеті за ліцензією Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International. Ви можете використовувати (зокрема копіювати й компіювати) ці матеріали з комерційною або некомерційною метою, якщо вкажете проект Youth and Media як первинне джерело, дотримуватиметесь інших умов цієї ліцензії та поширюватимете похідні матеріали на таких самих умовах.

Онлайн-профілі та розповіді

Частина 1

СЛОВО ПЕДАГОГА

Загальнодоступна інформація про вас у мережі надходить із багатьох джерел. Деякі з них ви можете контролювати, наприклад, контент, який ви поширюєте (світлина, відео, текстові дописи) у профілях соціальних мереж.

РОБОТА В КЛАСІ

Відобразіть сторінку Барака Обами у Facebook на екрані проектора. Після цього виведіть на екран або зачитайте гіпотетичні негативні коментарі про Обаму в мережі, які відображаються нижче на екрані. Необхідно, щоб учні розуміли: зміст цих коментарів і самі облікові записи фіктивні. Вони створювалися виключно для написання таких коментарів.

1. @Luciano1782586: Барак Обама руйнує все, до чого торкається. Навіть економіку!
2. @Artemis4062456: В Обами немає жодного напрямку руху. Він навіть не може дістатися до Білого дому без GPS-навігатора!
3. @Sergei5639876: Обама нічого не тямитиме в міжнародній політиці, навіть якщо махати конвенцією в нього перед носом.

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

- ▶ А яка ваша реакція на сторінку Барака Обами у Facebook?
- ▶ Що ви думаєте про гіпотетичні негативні коментарі проти Обами?
- ▶ Як ви вважаєте, як через них почувається сам Обама? (Наприклад, вони його ображають або, навпаки, розважають.) І як вони можуть вплинути на те, наскільки сильно іншим людям подобається або не подобається Обама?

Частина 2

СЛОВО ПЕДАГОГА

Тепер подумайте про власні профілі в соціальних мережах.

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

- ▶ Яке уявлення можна скласти про вас за вашим профілем? Хто наповнює його інформацією?
- ▶ Наскільки ви можете нею керувати?

Цей контент, розміщений компанією Facebook, зараз включає навчальні ресурси, надані за проектом Youth and Media з наукового центру Berkman Klein Center for Internet & Society при Гарвардському університеті за ліцензією Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International. Ви можете використовувати (зокрема копіювати й компіювати) ці матеріали з комерційною або некомерційною метою, якщо вкажете проект Youth and Media як первинне джерело, дотримуватиметесь інших умов цієї ліцензії та поширюватимете похідні матеріали на таких самих умовах.

- ▶ На що ви можете впливати стосовно онлайн-контенту про вас? Що ви не можете контролювати?

СЛОВО ПЕДАГОГА

Погляньте на один зі своїх профілів у соціальних мережах (Facebook, Instagram, Snapchat, Twitter, WeChat тощо) або на профіль публічної особи (наприклад, музиканта, кіноактора, телеведучого, політичного діяча, керівника великої компанії). Виберіть кілька прикладів контенту (наприклад, світлина, відео, текстові дописи), які відображаються в цьому профілі.

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

- ▶ Хто автор дописів? Чому?
- ▶ Які до них коментарі?
- ▶ Яка цільова аудиторія кожного допису?
- ▶ Яку інформацію пропущено?

Завдання

Попросіть учнів написати кілька абзаців на основі дописів, які вони переглянули в межах попереднього завдання, і відповісти на такі запитання:

- ▶ Який один тип контенту в першу чергу контролюється вами/власником облікового запису?
 - ▶ Запропоновані відповіді: ваше ім'я користувача; оновлення вашого власного статусу; ваші дописи/поширення/твіти; світлина або відео, які ви завантажуєте у свої розповіді чи моменти; коментарі до контенту, яким діляться інші користувачі в соціальних мережах.
- ▶ Який один тип контенту НЕ контролюється в першу чергу вами/власником облікового запису?
 - ▶ Запропоновані відповіді: коментарі, які залишають інші користувачі до контенту, яким ви ділитесь в соціальних мережах (наприклад, ваші розповіді, моменти, оновлення статусу, твіти); контент, яким інші діляться в соціальних мережах; те, як ваші друзі, читачі або контакти поширюють в Інтернеті завантажений вами контент.
- ▶ Яку б одну дію ви вчинили з контентом, який хтось написав про вас і який вам чомусь не подобається (тобто цю інформацію ви не контролюєте напряму)?
 - ▶ Запропоновані відповіді: скасувати позначення себе; зв'язатися з особою, яка поширила цей контент, і попросити її видалити його; заблокувати цього користувача; якщо ви боїтеся за свою безпеку, розказати про це довіреному дорослому; залежно від платформи, можна поскаржитися на цей контент і/або користувача, якщо він вас переслідує чи знущається.

Інша перспектива

МЕТА УРОКУ

Учні розглянуть роль точки зору в оцінці інформації, пов'язаної з їхньою присутністю в Інтернеті або присутністю в Інтернеті інших людей. Вони дізнаються про відповідні контекстні фактори (наприклад, часові, культурні, соціальні, місцеві/регіональні/глобальні), які впливають на образ у мережі. Крім того, учні розглянуть, як впливає інформація, яку вони розміщують у мережі, на їхні стосунки з родичами, друзями та особами, наділеними повноваженнями (наприклад, вчителями, роботодавцями).

▶ ОСНОВНІ ЗАПИТАННЯ

- ▶ Як інформація в мережі впливає на те, як вас сприймають інші люди?

▶ ВІК

- ▶ 13–18

▶ МАТЕРІАЛИ

- ▶ Роздатковий матеріал щодо профілю Миколи в соціальній мережі
- ▶ Проектор для показу ілюзії вази Рубіна
- ▶ Олівці
- ▶ Папір

▶ ПІДГОТОВКА

- ▶ Роздрукуйте матеріали для всіх учнів
- ▶ Для цього уроку учням знадобиться доступ до Інтернету

▶ КОМПЕТЕНЦІЯ ЗГІДНО З ІSTE DIGITCOMMIT

- ▶ ІНКЛЮЗИВНІСТЬ: Я готовий (готова) вислухати інших людей, визнаю право кожної людини на власну думку та виявляю повагу і співчуття під час спілкування з іншими людьми в Інтернеті.

ДОПОМІЖНІ МАТЕРІАЛИ

Відвідайте facebook.com/fbgetdigital, щоб отримати доступ до ресурсів для батьків і дітей, які можуть доповнити сьогоднішній урок із благополуччя.

Джерело: Цей контент, розміщений компанією Facebook, зараз включає навчальні ресурси, надані за проектом Youth and Media з наукового центру Berkman Klein Center for Internet & Society при Гарвардському університеті за ліцензією Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International. Ви можете використовувати (зокрема копіювати й компіювати) ці матеріали з комерційною або некомерційною метою, якщо вкажете проект Youth and Media як первинне джерело, дотримуватиметесь інших умов цієї ліцензії та поширюватимете похідні матеріали на таких самих умовах.

Що таке сприйняття?

Частина 1

РОБОТА В КЛАСІ З ЗОБРАЖЕННЯМ

Відтворіть зображення ілюзії вази Рубіна на екрані проектора. Ставлячи запитання, попросіть учнів підійти й указати, яке зображення вони бачать

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

- ▶ Що ви бачите, коли дивитесь на це зображення?
- ▶ Скільки людей бачать вазу?
- ▶ Скільки людей бачать два обличчя?
- ▶ Ви бачите обидва зображення?
- ▶ Те, що ви бачите, залежить від сприйняття. Як ви думаєте, що таке сприйняття?

РОБОТА В КЛАСІ

Запишіть визначення учнів на дошці.

СЛОВО ПЕДАГОГА

Сприйняття – це певне ставлення до чогось; точка зору.

Частина 2

СЛОВО ПЕДАГОГА

Ось інший приклад. Скажімо, нашого друга Олега щойно прийняли до шкільної футбольної команди. Коли Олег розповідає про це мамі, він каже: «Мене прийняли до шкільної футбольної команди!». Його мама дуже пишається ним.

Коли Олег розповідає своєму найкращому другові Роману, що його прийняли до команди, Роман каже, що він дуже радий за Олега.

Олег також розповів своєму другові Віталію, що його прийняли до команди. Але Віталій теж хотів потрапити в команду, а Олег зайняв його місце. Тож Віталій не дуже радий.

Олег також є членом наукового клубу, і тепер він повинен пропускати зустрічі в клубі, щоб грати у футбол. Коли він каже про це Даші, президенту наукового клубу, вона зовсім не рада.

Усі ці люди, що є частиною життя Олега, почули ту саму інформацію: Олега прийняли до футбольної команди.

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

- ▶ Чому вони реагують по-різному?
- ▶ Чому мають значення їхні сприйняття та їхні різні стосунки з Олегом?

- ▶ Чи можете ви придумати інші приклади ситуацій, коли різні люди сприймають ту саму ситуацію по-різному?
- ▶ Чому сприйняття має значення?

Частина 3

РОБОТА В КЛАСІ

Розділіть учнів на групи по 3-4 особи. Роздайте їм папір і ручки або олівці.

СЛОВО ПЕДАГОГА

Я роздам кожній групі інформацію з фіктивного профілю Миколи в соціальній мережі та смужку паперу. На кожному аркуші буде ім'я людини з життя Миколи. Ваша група має подивитися на профіль у соціальній мережі з точки зору людини, чиє ім'я написано на смужці паперу. Як ви вважаєте, ким є Микола? Які припущення ви можете зробити? Що йому подобається? Що йому не подобається? Які дописи він коментував? Як ви сприймаєте Миколу з своєї точки зору? На це завдання у вас десять хвилин. Підготуйтеся до презентації.

Попросіть кожну групу зробити презентацію.

Можливі ролі/люди в житті Миколи:

1. Мама Миколи, яка переживає за безпеку сина.
2. Найкращий друг Миколи, який його поважає.
3. Дівчина з місцевої школи, яка не знає Миколу.
4. Вчитель Миколи.
5. Потенційний начальник, який розглядає можливість взяти Миколу на роботу.

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

- ▶ Якими будуть відмінності у сприйнятті й оцінюванні Миколи?
- ▶ Чому, на вашу думку, існують ці відмінності?
- ▶ Як ви вважаєте, чи всі оцінки є правильними? Чому так і чому ні?
- ▶ Чи можете ви навести приклади зі свого життя, коли одну й ту саму інформацію різні люди інтерпретували по-різному?

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

- ▶ Як часто ви не погоджуєтеся зі своїми батьками/опікунами? Як часто ви не погоджуєтеся з друзями?
- ▶ Скільки людей із групи використовують платформи соціальних мереж? Ви замислюєтеся над тим, як інші люди сприймають ваші профілі в соціальних мережах?
- ▶ Ви коли-небудь видаляли контент чи скасовували позначення себе в контенті, поширеному в соціальній мережі (світлина, відео, дописи)? Чому?

Розмірковування щодо сприйняття

СЛОВО ПЕДАГОГА

Подумайте, як по-різному знають вас різні люди у вашому житті?

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

- ▶ Чи поводитесь ви з різними людьми по-різному? Чи розмовляєте ви з батьками/опікунами або вчителями так само, як ви розмовляєте із друзями? Чому так і чому ні?

СЛОВО ПЕДАГОГА

Усі ми буваємо дещо різними, залежно від того, де ми та з ким спілкуємося.

Під час цього заняття ми обговоримо, як ви презентуєте себе в Інтернеті, особливо в соціальних мережах, і як по-різному сприймають вас інші люди зі своїх точок зору.

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

- ▶ Чи представляєте ви себе в Інтернеті по-різному різним людям? Наприклад, на одній платформі (скажімо, у Facebook) ви використовуєте своє реальне ім'я. Але чи використовуєте ви своє реальне ім'я у всіх онлайн-службах?
- ▶ На яких платформах ви не завжди використовуєте своє реальне ім'я, а які взагалі використовуєте анонімно? Чому?
- ▶ Як ви гадаєте, інформація, яку ви поширюєте про себе в Інтернеті, повністю презентує вашу особистість?
- ▶ Як ви вважаєте, профілі в соціальних мережах розповідають усе про людину? Ви би хотіли, щоб так було?

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

- ▶ Як люди можуть вас сприймати, якщо вони мають доступ тільки до деякої інформації про вас? Наприклад, чи зміниться думка ваших батьків/опікунів, якщо вони побачать усе, що ви робите на одній платформі, але не побачать вашу активність на іншій?
- ▶ Чи залишаєте ви свої дописи конфіденційними? Чому?

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

- ▶ Сьогодні ми багато говорили про сприйняття. Що нового ви дізналися про сприйняття з нашої розмови? Назвіть один факт.

- ▶ Як ще сприйняття впливає на наш спосіб оцінювання інформації? Ви можете навести приклад нещодавньої події, у якій сприйняття мало саме таке значення? Яке значення має сприйняття не тільки в особистому житті, але й у новинах?

Завдання

ПОПРОСИТЬ УЧНІВ ВИКОНАТИ ТАКІ ДІЇ:

1. Зробіть світлину або знімок екрана будь-якого допису в соціальній мережі (наприклад, світлину, відео чи текст). Цей допис не має бути вашим.
2. Визначте три ролі щодо допису в соціальній мережі (наприклад, друг, член сім'ї, вчитель). Напишіть короткий абзац про те, що люди з різними ролями можуть подумати про цей допис.

Протягом останніх 10 хвилин розподіліть учасників на пари та попросіть їх пояснити партнеру, чому, на їхню думку, сприйняття має значення в контексті вибраного ними допису.

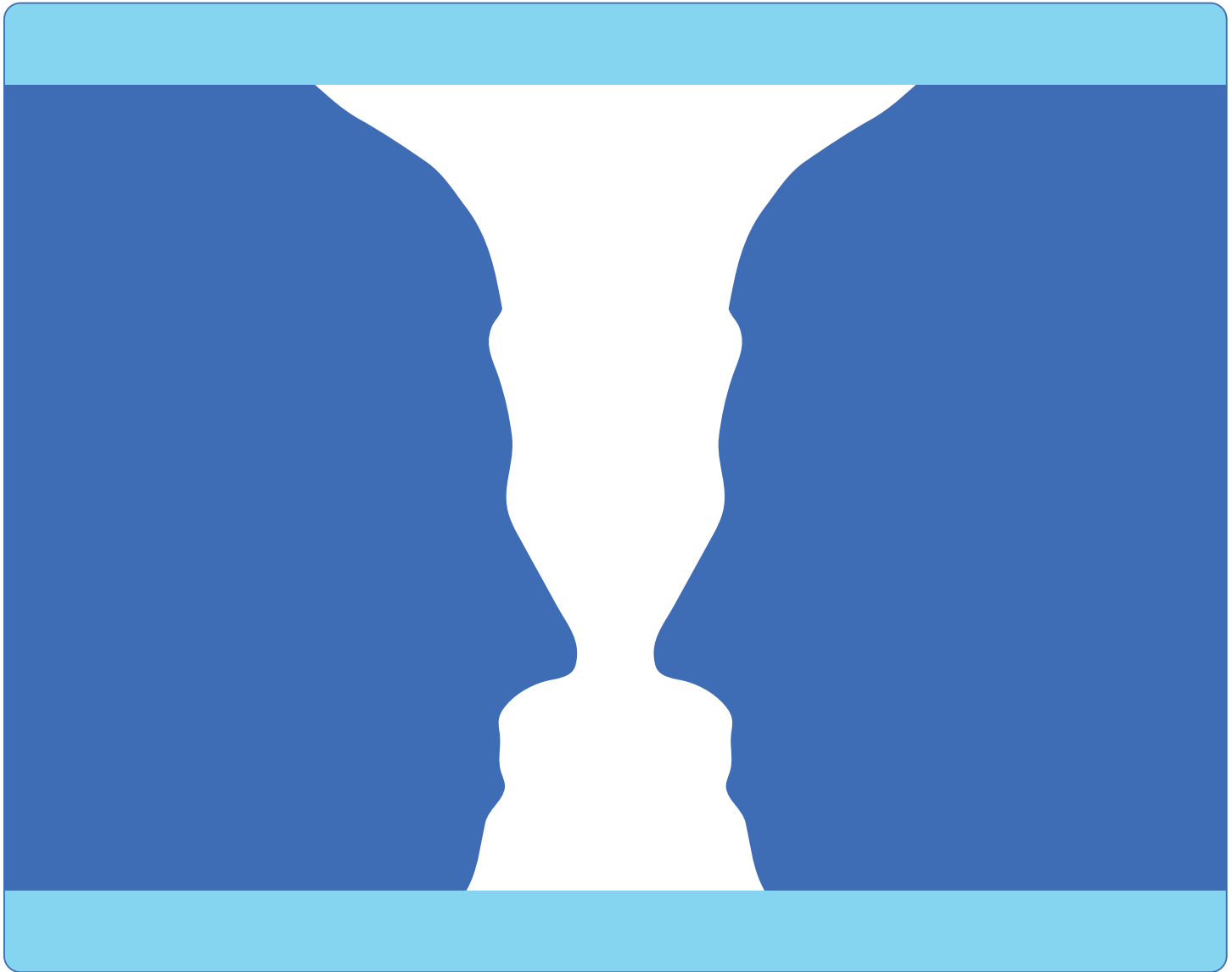
Цей контент, розміщений компанією Facebook, зараз включає навчальні ресурси, надані за проектом Youth and Media з наукового центру Berkman Klein Center for Internet & Society при Гарвардському університеті за ліцензією Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International. Ви можете використовувати (зокрема копіювати й компіювати) ці матеріали з комерційною або некомерційною метою, якщо вкажете проєкт Youth and Media як первинне джерело, дотримуватиметесь інших умов цієї ліцензії та поширюватимете похідні матеріали на таких самих умовах.

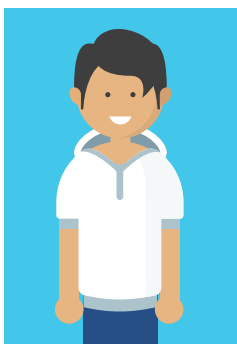
РОЗДАТКОВИЙ МАТЕРІАЛ

Ілюзія вази Рубіна

Цей контент, розміщений компанією Facebook, зараз включає навчальні ресурси, надані за проектом Youth and Media з наукового центру Berkman Klein Center for Internet & Society при Гарвардському університеті за ліцензією Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International. Ви можете використовувати (зокрема копіювати й компіювати) ці матеріали з комерційною або некомерційною метою, якщо вкажете проєкт Youth and Media як первинне джерело, дотримуватиметесь інших умов цієї ліцензії та поширюватимете похідні матеріали на таких самих умовах.

FELIPE ACERCA

Hola! Tengo 18 años, soy estudiante: Me gustan los conciertos y los experimentos científicos.

Voluntario en la **Organización Internacional de Protección del Amazonas**

Vive en **Bogotá, Colombia**

Estudia en **Colegio García Márquez**

Felipe compartió una publicación de **ElProgresoEsAhora**
1:43am ayer · Público

No crearán lo que este dirigente hace en el Amazonas

www.elprogresoeshora.com

¡Terrible! 😡 ¡Que lo saquen! 😡

Reaction icons: Up, Heart, Smile, Frown, Comment, Share, 3 likes

Felipe compartió una foto de **Equipo de Matemáticas**
Hace 2 días · Público

¡Me saque 10 en el examen!

Reaction icons: Up, Heart, Smile, Frown, Comment, Share, 2 likes

Felipe actualizó su situación sentimental: **"Es complicado"**
Hace 1 día · Amigos

Reaction icons: Up, Heart, Smile, Frown, Comment, Share, 0 likes

Felipe compartió una foto
Sábado · Amigos

¡Qué noche! ¡Tremenda rumba! 🎵
Ir a clase mañana va a ser duro.

Reaction icons: Up, Heart, Smile, Frown, Comment, Share, 8 likes

Felipe compartió una foto de **Equipo de Matemáticas**
Hace 2 días · Público

Se me olvidó del todo que tenía examen hoy...
Bueno ni modos, a veces pasa.

Reaction icons: Up, Heart, Smile, Frown, Comment, Share, 0 likes

Felipe fue etiquetado en una foto
Hace 1 día · Amigos

#AmoMiGato

Reaction icons: Up, Heart, Smile, Frown, Comment, Share, 0 likes

Felipe actualizó su foto de perfil
Hace 2 días · Público

Mejor hacer plata que amigos

Reaction icons: Up, Heart, Smile, Frown, Comment, Share, 0 likes

Felipe compartió una foto
Sábado · Amigos

#CopaMundo #2018 #NoPuedoEsperar #MeEncantaElFutbol
#NoPuedoEsperaraVerloEnFamilia

Reaction icons: Up, Heart, Smile, Frown, Comment, Share, 4 likes

Felipe compartió una foto
Hace 2 días · Público

#LaMejorFamiliadelMundo

Reaction icons: Up, Heart, Smile, Frown, Comment, Share, 4 likes

Ким ви хочете бути?

МЕТА УРОКУ

Учні розглянуть, як саме їхня інтернет-особистість і матеріали, які вони створюють і поширюють, пов'язані з їхніми цілями (наприклад, з кар'єрою, навчанням або сферою інтересів, у якій вони прагнуть реалізувати себе). Вони дізнаються, як підтримувати свій образ у мережі, зважаючи на предмет, платформу, ім'я, візуальне представлення та налаштування конфіденційності.

▶ ОСНОВНІ ЗАПИТАННЯ

- ▶ Як цифрові технології впливають на ваші інтереси й цілі?
- ▶ Як ви повідомляєте про ці інтереси й цілі іншим людям у мережі?

▶ ВІК

- ▶ 13–18

▶ МАТЕРІАЛИ

- ▶ Роздатковий матеріал до уроку «Моя інтернет-особистість»

▶ ПІДГОТОВКА

- ▶ Роздрукуйте матеріали для всіх учнів

▶ КОМПЕТЕНЦІЯ ЗГІДНО З ISTE DIGITCOMMIT

- ▶ ІНКЛЮЗИВНІСТЬ: Я готовий (готова) вислухати інших людей, визнаю право кожної людини на власну думку та виявляю повагу і співчуття під час спілкування з іншими людьми в Інтернеті.

ДОПОМІЖНІ МАТЕРІАЛИ

Відвідайте facebook.com/fbgetdigital, щоб отримати доступ до ресурсів для батьків і дітей, які можуть доповнити сьогоднішній урок із благополуччя.

Джерело: Цей контент, розміщений компанією Facebook, зараз включає навчальні ресурси, надані за проектом Youth and Media з наукового центру Berkman Klein Center for Internet & Society при Гарвардському університеті за ліцензією Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International. Ви можете використовувати (зокрема копіювати й компіювати) ці матеріали з комерційною або некомерційною метою, якщо вкажете проект Youth and Media як первинне джерело, дотримуватиметесь інших умов цієї ліцензії та поширюватимете похідні матеріали на таких самих умовах.

Моя інтернет-особистість

Обговорення

СЛОВО ПЕДАГОГА

Обміркуймо, як ми спілкуємося з різними людьми, залежно від того, хто вони. Ви можете поводитись інакше в колі друзів, ніж серед родичів або в присутності вчителів. Ви також можете поводитись по-різному залежно від обставин – одним чином із друзями у школі й зовсім по-іншому з тими самими приятелями в позашкільний час.

СЛОВО ПЕДАГОГА

Усі ми можемо бути дещо різними, залежно від того, де ми та з ким спілкуємося. Приблизно так само ви можете визначати, як подавати себе та свої матеріали в очах онлайн-спільноти, тож не зайве замислитися над тим, як би ви хотіли, щоб вас сприймали в мережі.

Публічні особи (наприклад, музиканти, кіноактори, телеведучі, політичні діячі, керівники компаній) постійно цим переймаються. Ретельно продумуючи кожну деталь свого бренду й публічного образу – починаючи з контенту в соціальних мережах (наприклад, світлин, відео, текстових дописів), і завершуючи інтерв'ю – вони намагаються привабити якомога ширшу аудиторію шанувальників або клієнтів.

Необов'язково бути публічною особою з маркетинговою стратегією на мільярд доларів. Але завжди є сенс подумати про те, хто дивитиметься на вас у мережі, і планувати, як ви позиціонуватимете себе в подальшому.

Взаємодія

РОБОТА В КЛАСІ

Попросіть учнів розділитись на пари.

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

- ▶ Який контент ви наразі створюєте та/або поширюєте в мережі (наприклад, відео, музику, ремікси, блоги, малюнки, анімацію)?
- ▶ Що надихає вас на створення чи поширення цього контенту? Чому ви це робите? Який контент пов'язаний з вашим справжнім ім'ям і образом?
- ▶ Чи є контент, з яким би ви не хотіли бути пов'язани публічно? Чому ні?

РОБОТА В КЛАСІ

Надайте учням 7 хвилин на обговорення. Попросіть групи поділитися міркуваннями.

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

Перш ніж говорити про вашу майбутню присутність в Інтернеті, з'ясуймо ваші цілі на майбутнє. Обговоріть зі своїм партнером: ким і де ви себе бачите через кілька років, коли подорослішаєте, і як саме це спало вам на думку? Це нормально, якщо є кілька ідей або професій, які вас цікавлять.

- ▶ Які у вас є особисті цілі, що не пов'язані з кар'єрними?
- ▶ Яка діяльність в Інтернеті могла б допомогти вам у досягненні своїх майбутніх кар'єрних чи особистих цілей?

РОБОТА В КЛАСІ

Роздайте учасникам матеріали до уроку «Моя інтернет-особистість».

СЛОВО ПЕДАГОГА

Те, чим ви займаєтесь в мережі, може допомогти вам дослідити свої поточні інтереси й виявити майбутні захоплення.

Присвятіть кілька хвилин заповненню цих роздаткових карток і поміркуйте над своїми прагненнями в контексті того, як ви подаєте себе в мережі. Пам'ятайте, що в кожного може бути різна інтернет-особистість, і ваша власна вірогідніше за все мінятиметься, залежно від того, як змінюватимуться ваші цілі й інтереси в майбутньому.

Завдання

СЛОВО ПЕДАГОГА

Тепер, коли ми розібралися, як ви бачите себе та свої інтереси, поміркуймо, як би ви хотіли підкреслити риси своєї особистості перед іншими.

Уявіть, що ви створюєте новий образ у соціальних мережах, зосереджуючись на конкретних рисах вашої особистості. Ви почнете з нуля й матимете повну свободу змінювати налаштування конфіденційності та створювати матеріали саме так, як ви того хочете.

Напишіть абзац тексту, розмірковуючи над тим, як би ви могли структурувати цей новий образ у соціальних мережах, щоб постати перед друзями й читачами по-новому. Зокрема, укажіть такі відомості:

1. Тип облікового запису й платформи (наприклад, соціальна мережа, блог тощо).
2. Тип контенту (як-от світлини, відео, текстові дописи).
3. Що ви вказали б у розділі «Про себе»?
4. Якого роду зображення ви використовували б?
5. Які би ви обрали налаштування конфіденційності? Чи залежатимуть ці налаштування від типу контенту, який ви поширюватимете?

Моя інтернет-особистість

Напишіть у відведених полях відповіді на перелічені нижче запитання.

1. Де ви бачите себе через кілька років? Якою людиною ви хотіли би бути? Ким би ви хотіли працювати або якою справою хотіли би займатись?

2. Уявляючи себе в майбутньому, якими ви бачите свої захоплення, інтереси та хобі?

3. Які навички та якості, на вашу думку, ви здобудете до того часу? Яким із них ви найбільше радітимете чи якими пишатиметеся?

4. З огляду на те, ким і де ви є зараз, чи впливає ваша поточна поведінка в мережі (наприклад, як ви подаєте себе та виражаєте свої думки, з якими людьми й спільнотами спілкуєтеся, чим захоплюєтеся, які навички розвиваєте) на те, ким і де ви хотіли би бути в недалекому майбутньому? Якщо так, то як саме? Якщо ні, то чому?

Як відновити душевну рівновагу

МЕТА УРОКУ

Учні порівнюють і протиставляють те, як вони реагують на ситуацію близького друга, в якого виникли проблеми (в порівнянні із собою), і обдумують, як вони можуть скоригувати те, що вони говорять самі собі, коли в них виникають труднощі.

▶ ОСНОВНІ ЗАПИТАННЯ

- ▶ Що таке «самоспівчуття»?
- ▶ Для чого воно потрібне?

▶ ВІК

- ▶ 10–18

▶ МАТЕРІАЛИ

- ▶ Тихе місце для практичного заняття

Роздуми перед виконанням вправи

▶ ПІДГОТОВКА

- ▶ Спробуйте зробити цю вправу самостійно, обравши ситуацію з особистого або професійного життя, яка вас турбує в цей момент. Виберіть таку проблему, з якою буде відносно нескладно впоратися. Як змінилося ваше ставлення до себе й до проблеми після виконання вправи?
- ▶ Як ви вважаєте, чи корисно учням вміти виявляти співчуття до себе? Чи зможуть вони скористатися отриманими навичками у школі та за її межами? Чи погодяться вони з вами?
- ▶ Чиїм цінностям ця вправа надає пріоритет – вашим чи цінностям учнів? Наприклад, ви вважаєте, що доброта до себе мотивує більше, ніж суворість, але учні та їхні батьки не згодні.
- ▶ Якщо ваші погляди відрізняються, чи можна поважати ці відмінності, не принижуючи цінності інших точок зору?

▶ КОМПЕТЕНЦІЯ ЗГІДНО З ISTE DIGCITCOMMIT

- ▶ ІНКЛЮЗИВНІСТЬ: Я готовий (готова) вислухати інших людей, визнаю право кожної людини на власну думку та виявляю повагу і співчуття під час спілкування з іншими людьми в Інтернеті.

ДОПОМІЖНІ МАТЕРІАЛИ

Відвідайте facebook.com/fbgetdigital, щоб отримати доступ до ресурсів для батьків і дітей, які можуть доповнити сьогоднішній урок із благополуччя.

Джерело: Цей урок проводиться за участі наукового центру Greater Good Science Center у Каліфорнійському університеті в Берклі. Для отримання додаткової інформації та ресурсів перейдіть за посиланням <https://ggie.berkeley.edu/>

РОБОТА В КЛАСІ

- ▶ Перш ніж починати вправу, зробіть кілька глибоких вдихів.
- ▶ Нагадайте учням, що їхня участь бажана, але необов'язкова. (Якщо хтось вирішить не брати участь, попросіть їх не заважати іншим учням.)

СЛОВО ПЕДАГОГА

- ▶ Ми навмисно створимо незначне напруження або стрес у своєму розумі й тілі, думаючи про складну ситуацію, щоб потім ми могли навчитися використовувати співчуття до себе.
- ▶ Під час виконання вправи давайте учням наведені нижче інструкції або вмикайте аудіозапис з інструкціями.
- ▶ Подумайте про складну ситуацію у своєму житті, яка викликає у вас стрес. Виберіть ситуацію, яка не є для вас найгіршою або найскладнішою, але створює дискомфорт.
- ▶ Думаючи про цю ситуацію, слідкуйте за відчуттями в тілі, наприклад важкістю в грудях або напруженням у животі.
- ▶ Тепер скажіть собі: «Зараз частина мене переживає труднощі».
 - ▶ Це усвідомленість.
 - ▶ Також можна сказати по-іншому: «Ого, це жахливо», «Це відстій», або, можливо, «Це стрес».
- ▶ Тепер скажіть собі: «Такі переживання – це частина життя».
 - ▶ Це звичайна людяність. Багато людей переживають важкі часи так само.
 - ▶ Ви можете сказати: «Інші діти теж так почувуються», «Не тільки я так відчуваюсь», «Це частина підліткового віку, і багато інших дітей переживають так само, як і я». Або «Усі підлітки коли-небудь відчувають це».
- ▶ Тепер заспокойтесь і підтримайте себе дотиком – ви можете прикласти руку до серця або зробити інший жест, який вам здається правильним. Відчуйте тепло своєї руки, що проходить через ваше тіло.
- ▶ Тепер скажіть собі: «Чи можу я бути добрішим (добрішою) до себе?» Пам'ятайте, що в підлітковому віці ви переживаєте так багато переходів: ваш мозок змінюється, ваше тіло змінюється, ви можете вчитися в новій школі або думати про коледж – так багато тиску й так багато змін. Відчуйте тепло своїх долонь.
- ▶ Якщо не можете підібрати потрібні слова, запитайте себе: «Що я хочу зараз почути?» Або, якщо вам важко підібрати потрібні слова, спитайте себе: «Що б я сказав (сказала) близькому другу, який проходив би через такі ж випробування? Чи можу я сказати собі те ж саме?»
 - ▶ Чи можу я дати собі співчуття, яке мені потрібне?
 - ▶ Чи можу я прийняти себе таким (такою), яким (якою) я є?
 - ▶ Чи можу я навчитися приймати себе таким (такою), яким (якою) я є?

- ▶ Чи можу я пробачити себе?
- ▶ Чи можу я бути сильним (чи сильною)?
- ▶ Чи можу я почуватися безпечно?
- ▶ Чи можу я бути спокійним (чи спокійною)?
- ▶ Чи можу я знати, що заслуговую на любов?
- ▶ І якщо слова «Чи можу я» здаються вам дивними або створюють враження, ніби ви просите дозволу, ви завжди можете пропустити їх і просто сказати: «Я хочу прийняти себе таким (або такою), яким (або якою) я є», «Я буду сильним (або сильною)» або «Я приймаю себе».
- ▶ Просто звертайте увагу на те, що ви відчуваєте.

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

Здайте своїм учням одне або кілька з таких запитань:

- ▶ Як ви відчуваєтеся, коли заспокоюєте себе таким чином? Що ви відчуваєте, коли починаєте усвідомлювати, що в складній ситуації можете підтримати себе добрим словом?
- ▶ Чи щось змінилось, коли ви приклали руку до серця?
- ▶ Як це – знати, що ви дійсно можете ставитися до себе з більшою добротою?
- ▶ У якій ситуації такий спосіб може бути корисним?
- ▶ Подумайте про три складові співчуття до себе. Які з них були для вас найбільш значущими та важливими для визнання?
- ▶ Усвідомленість («Це мить страждання»).
- ▶ Звичайна людяність («Не тільки я страждаю»).
- ▶ Доброта до себе (фізичний дотик або заспокійливий голос: «Я буду до себе добрішим (або добрішою)»).

ЗАВДАННЯ

Роздуми після виконання вправи:

- ▶ Пригадайте вдалі та невдалі моменти під час проведення цього заняття. Як учні відреагували на цю вправу? Що ви хотіли б змінити наступного разу?
- ▶ Що змінилось після цієї вправи? Як тепер учні реагують на невдачі й інші складності?
- ▶ Як ви адаптували вправу, виходячи з того, що знаєте про учнів від них самих і їхніх родичів? Як усе пройшло?
- ▶ Що сказали учні про цю вправу? Чи актуальна вона для них, чи буде корисною?

Джерело: Making Friends with Yourself, Karen Bluth, Ph.D.
centerformsc.org/msc-teens-adults
karenbluth.com

ggie.berkeley.edu/practice/a-moment-for-me-a-self-compassion-break-for-teens

Відчуття вдячності

МЕТА УРОКУ

Учні:

- ▶ дізнаються значення слова «вдячність» і наведуть приклад зі свого життя;
- ▶ розуміють, що можна бути вдячними за різні речі.

▶ ОСНОВНІ ЗАПИТАННЯ

- ▶ Що означає «бути вдячним»?
- ▶ Як можна висловити вдячність?

▶ ВІК

- ▶ 10–13

▶ МАТЕРІАЛИ

- ▶ Клейкі аркуші для нотаток
- ▶ Олівці
- ▶ Розвісьте в різних кутах класу чотири знаки з написами: «Матеріальні речі», «Добрі справи», «Природа» та «Інші важливі речі».
- ▶ Для додаткового завдання: папір для письма й інструменти для малювання

Роздуми перед виконанням вправи

- ▶ Зробіть кілька глибоких вдихів, закрийте очі й подумайте про щось, за що ви вдячні. Як ви зараз себе відчули?
- ▶ Як ви вважаєте, чи корисно учням вміти висловлювати вдячність? Чи зможуть вони скористатися отриманими навичками у школі та за її межами? Чи погодяться вони з вами?
- ▶ Що ви думаєте про відчуття вдячності та способи її висловлювання? Чи відрізняються ваші погляди від поглядів інших учнів і їхніх сімей?
- ▶ Чиїм цінностям ця вправа надає пріоритет – вашим чи цінностям учнів? Наприклад, у деяких культурах слово «дякую» можуть вважати образою, оскільки допомагати іншим – це обов'язок кожного.
- ▶ Якщо ваші погляди відрізняються, чи можна поважати ці відмінності, не принижуючи цінності інших точок зору?

▶ ПІДГОТОВКА

▶ КОМПЕТЕНЦІЯ ЗГІДНО З ISTE DIGCITCOMMIT

- ▶ ІНКЛЮЗИВНІСТЬ: Я готовий (готова) вислухати інших людей, визнаю право кожної людини на власну думку та виявляю повагу і співчуття під час спілкування з іншими людьми в Інтернеті.

ДОПОМІЖНІ МАТЕРІАЛИ

Відвідайте facebook.com/fbgetdigital, щоб отримати доступ до ресурсів для батьків і дітей, які можуть доповнити сьогоднішній урок із благополуччя.

Джерело: Цей урок проводиться за участі наукового центру Greater Good Science Center у Каліфорнійському університеті в Берклі. Для отримання додаткової інформації та ресурсів перейдіть за посиланням <https://ggie.berkeley.edu/>

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

- ▶ Згадайте, кому нещодавно ви казали «Дякую!».
- ▶ Подумайте про це протягом кількох хвилин.
- ▶ А тепер у парах обговоріть, кого ви згадали й чому.

РОБОТА В КЛАСІ

Учні діляться на пари.

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

Після обговорення в парах запитайте в учнів:

- ▶ Хто може навести приклад випадку, коли вам доводилось говорити комусь «Дякую», і за що?
- ▶ Чи знає хтось, що таке вдячність?

СЛОВО ПЕДАГОГА

- ▶ Поясніть, що вдячність – це те, що ми відчуваємо, коли цінуємо доброту чи турботу, які інші люди виявляють до нас. Наведіть приклад із власного життя, як-от: «Сьогодні вранці я йшов (йшла) із важкими сумками. Для мене притримали двері, і я був (була) за це вдячний (вдячна)».
- ▶ Обговоріть, за що ще можна бути вдячним (наприклад, за суттєві речі або якісь повсякденні дрібниці, яким ми можемо не надавати значення). Наведіть приклад із власного життя, як-от: «Вчора я відчував (відчувала) вдячність за смачну вечерю, тому що дуже зголоднів (зголоднила)».
- ▶ Розкажіть, що багато людей також відчувають вдячність за природні явища. Наприклад: «Я відчуваю вдячність за дощ, тому що він дає нам питну воду й поливає рослини».
- ▶ Обговоріть випадки, коли ми відчуваємо вдячність за нематеріальні, але важливі речі, наприклад здоров'я, традиції, справедливість, ідеї, які надихають, і просто за те, що живемо. Наведіть інший приклад зі свого власного життя, як-от: «Я відчуваю вдячність, коли дізнаюся щось нове, оскільки стаю розумнішим (розумнішою)».
- ▶ Поясніть, що зазвичай ми висловлюємо свою вдячність словом «Дякую». (Примітка. У деяких сім'ях і культурах не прийнято дякувати словами. Попросіть учнів розповісти, як виражають подяку в їхній сім'ї або спільноті.) Коли ми відчуваємо вдячність, ми кажемо, що «вдячні».

РОБОТА В КЛАСІ

- ▶ Роздайте учням аркуші для нотаток. Попросіть їх коротко описати ситуацію, коли вони були комусь вдячні (можна навести новий приклад або той, про який вони вже розповідали).
- ▶ Укажіть на чотири знаки, розміщені по кутах класу.

СЛОВО ПЕДАГОГА

- ▶ Подивіться на свій аркуш для нотаток і подумайте, до якого знаку він більше підходить: «Матеріальні речі», «Добрі справи», «Природа» або «Інші важливі речі».
- ▶ Мовчки підійдіть до знаку, що відповідає вашому прикладу.
- ▶ Якщо ваш приклад не підходить до жодного знаку, станьте в центрі класу. Учні, які стоятимуть в центрі класу, можуть запропонувати нову категорію.
- ▶ Розкажіть своїй групі, що ви написали.

РОБОТА В КЛАСІ

Якщо в центрі класу стоятиме лише один учень, попросіть його розповісти, що він написав, і придумати нову категорію. Обговоріть нову категорію вдячності з класом.

Попросіть одного або двох охочих із кожної групи навести приклад, який підходить до їхнього знаку або нової категорії.

Коли кожна група наведе приклади, попросіть групи переміститися за годинниковою стрілкою та підійти до наступного знаку. Знову попросіть учнів розповісти про те, за що вони вдячні, відповідно до нового знаку (ці приклади не потрібно записувати). Попросіть, щоб кожна група навела по одному або два приклади.

Якщо час дозволяє, повторюйте, доки всі групи не обговорять усі чотири (або п'ять) категорії.

ЗАПИТАЙТЕ В УЧНІВ

- ▶ Які приклади було легко згадати? Чому?
- ▶ Які приклади було складно згадати? Чому?
- ▶ Які приклади вдячності вас здивували?
- ▶ Що ви дізналися про вдячність завдяки цій вправі?

ЗАВДАННЯ

- ▶ Попросіть учнів поміркувати про те, що вони відчували, коли думали про людей і речі, що викликали в них вдячність. Як можна допомогти іншим відчувати вдячність?
- ▶ Додаткові завдання
 - ▶ Попросіть учнів написати кілька речень про те, за що вони вдячні. Прикріпіть ці записи до дошки.
 - ▶ Попросіть учнів подивитись на суттєві речі, про які йшла мова. Від кого вони отримали ці речі? Подумайте про тих людей, які допомогли їх реалізувати. Подякуйте також і їм!

ggie.berkeley.edu/practice/a-time-i-felt-grateful

РОЗДАТКОВИЙ МАТЕРІАЛ

Цей контент, розміщений компанією Facebook, зараз включає навчальні ресурси, надані за проектом Youth and Media з наукового центру Berkman Klein Center for Internet & Society при Гарвардському університеті за ліцензією Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International. Ви можете використовувати (зокрема копіювати й компіювати) ці матеріали з комерційною або некомерційною метою, якщо вкажете проєкт Youth and Media як первинне джерело, дотримуватиметесь інших умов цієї ліцензії та поширюватимете похідні матеріали на таких самих умовах.

РОЗДАТКОВИЙ МАТЕРІАЛ

Цей контент, розміщений компанією Facebook, зараз включає навчальні ресурси, надані за проектом Youth and Media з наукового центру Berkman Klein Center for Internet & Society при Гарвардському університеті за ліцензією Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International. Ви можете використовувати (зокрема копіювати й компіювати) ці матеріали з комерційною або некомерційною метою, якщо вкажете проєкт Youth and Media як первинне джерело, дотримуватиметесь інших умов цієї ліцензії та поширюватимете похідні матеріали на таких самих умовах.

РОЗДАТКОВИЙ МАТЕРІАЛ

Цей контент, розміщений компанією Facebook, зараз включає навчальні ресурси, надані за проектом Youth and Media з наукового центру Berkman Klein Center for Internet & Society при Гарвардському університеті за ліцензією Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International. Ви можете використовувати (зокрема копіювати й компіювати) ці матеріали з комерційною або некомерційною метою, якщо вкажете проєкт Youth and Media як первинне джерело, дотримуватиметесь інших умов цієї ліцензії та поширюватимете похідні матеріали на таких самих умовах.

facebook.com/fbgetdigital